

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 351/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Janou Viktóriou Žvachovou, advokátkou, Včelárska 21, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/109/2022 z 26. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu sp. zn. 1To/109/2022 z 26. júna 2024. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 31T/52/2021 zo 14. júna 2022 (pri ktorého vyhlásení bola prítomná sťažovateľka, ako aj jej obhajca, pozn.) bola sťažovateľka uznaná za vinnú zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, za čo jej bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, pričom okresný súd zaradil sťažovateľku na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a zároveň zrušil výrok o treste uložený jej rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4T/17/2018 z 11. júna 2020, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

3. Proti predmetnému rozsudku okresného súdu zo 14. júna 2022 podal obhajca sťažovateľky 31. augusta 2022 odvolanie, ktoré bolo (bližšie neidentifikovaným, pozn.) uznesením krajského súdu zamietnuté ako oneskorene podané. Dňa 19. septembra 2022 podala odvolanie proti predmetnému rozsudku okresného súdu aj sťažovateľka, ktoré bolo uznesením krajského súdu

sp. zn. 1To/109/2022 z 5. apríla 2023 zamietnuté ako oneskorene podané. Následne podaním doručeným okresnému súdu 7. júna 2023 sťažovateľka požiadala o navrátenie lehoty na podanie odvolania proti predmetnému rozsudku okresného súdu, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že podľa § 64 ods. 1 Trestného poriadku túto žiadosť sťažovateľky zamietol.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že krajský súd arbitrárne vyhodnotil ňou prezentované okolnosti ako také, ktoré neodôvodňujú navrátenie lehoty na podanie odvolania, a napadnutým uznesením jej žiadosť o navrátenie lehoty na podanie odvolania arbitrárne zamietol.

5. Sťažovateľka argumentuje, že krajský súd nezohľadnil všetky okolnosti jej veci. Sťažovateľka poukazuje na to, že síce už bola jedenásťkrát odsúdená, avšak vždy akceptovala uložený trest, v dôsledku čoho nemala prehľad o postupoch v odvolacom konaní, a preto sa spoliehala na ustanoveného obhajcu, že v zmysle jej pokynu odvolanie proti predmetnému rozsudku včas podá, pričom ona sama, keďže sa nachádzala vo väzbe, nemala možnosť na preverenie stavu veci. Sťažovateľka tiež poukazuje na to, že v súvislosti s oneskoreným podaním odvolania proti predmetnému rozsudku bol jej obhajca uznesením disciplinárneho senátu Slovenskej advokátskej komory sp. zn. DS IX.-9/2024:1930/2023 zo 16. októbra 2024 uznaný vinným zo spáchania disciplinárneho previnenia.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

8. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

10. Podľa § 64 ods. 1 Trestného poriadku ak obvinený, jeho obhajca, poškodený alebo zúčastnená osoba zmešká z dôležitých dôvodov lehotu na podanie opravného prostriedku, povolí jej orgán, ktorému patrí rozhodovať o opravnom prostriedku, navrátenie lehoty. O navrátenie lehoty môže oprávnená osoba požiadať do troch dní od odpadnutia prekážky. Ak nebol opravný prostriedok ešte podaný, je potrebné ho so žiadosťou spojiť. Ak ide o odvolanie proti rozsudku, možno odvolanie odôvodniť ešte v lehote ôsmich dní od doručenia uznesenia o povolení navrátenia lehoty.

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením, ktorým krajský súd zamietol žiadosť sťažovateľky o navrátenie lehoty na podanie odvolania proti predmetnému rozsudku okresného súdu.

12. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd v podstatnom uviedol, že z § 64 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že navrátenie lehoty na podanie opravného prostriedku je prípustné, len ak odsúdená zmešká lehotu z dôležitých dôvodov a zároveň ak o ňu požiada v lehote troch kalendárnych dní od odpadnutia prekážky brániacej jej v podaní opravného prostriedku. Z obsahu spisu vyplýva, že obhajca, ako aj sťažovateľka boli 14. júna 2022 prítomní pri vyhlásení predmetného rozsudku okresného súdu, pričom po poučení o opravnom prostriedku si ponechali zákonnú lehotu na podanie odvolania. Sťažovateľka podala odvolanie prostredníctvom obhajcu 31. augusta 2022 a následne podala odvolanie aj sama 19. septembra 2022. Z uvedeného je podľa názoru krajského súdu zrejmé, že odvolanie sťažovateľky podané prostredníctvom obhajcu, ako aj následne podané ňou samou bolo podané v značnom časovom odstupe od uplynutia zákonnej lehoty 15 kalendárnych dní na podanie odvolania plynúcej od oznámenia rozsudku stranám na hlavnom pojednávaní 14. júna 2022. Z podania sťažovateľky pritom vyplýva, že sa spoľahla na obhajcu, že podá odvolanie v jej mene. Podľa krajského súdu z obsahu spisu možno dospieť k záveru, že obhajca sťažovateľky odvolanie aj podal, avšak evidentne sa spravoval lehotou 15 kalendárnych dní na podanie odvolania od doručenia písomného vyhotovenia rozsudku (ku ktorému došlo 16. augusta 2022). V predmetnej veci však odvolanie bolo potrebné podať do 15 kalendárnych dní od oznámenia rozsudku, pričom oznámením rozsudku bolo jeho vyhlásenie v prítomnosti sťažovateľky a obhajcu, a nie až doručenie rozsudku (§ 309 ods. 1 Trestného poriadku). Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že obhajca sťažovateľky odvolanie podal, avšak sa spravoval nesprávnym určením časového okamihu, odkedy začala plynúť lehota na podanie riadneho opravného prostriedku. V tomto prípade je existencia

dôležitého dôvodu, pre ktorý možno povoliť navrátenie lehoty na podanie odvolania, limitovaná právnou zásadou *vigilantibus leges sunt scriptae*, teda že zákony sú napísané pre bdelych, aby mohli ochrániť svoje právo. Obhajca, ktorým môže byť len advokát, a teda len osoba s právnickým vzdelaním, je povinný obsah platného práva zachovávať a neznalosť začatia plynutia lehoty na podanie odvolania v tejto trestnej veci nemôže založiť dôležitý dôvod na navrátenie lehoty na podanie odvolania. Odsúdená ako osoba oprávnená na podanie odvolania aj pri spoľahnutí sa na ubezpečenie obhajcu, že podá opravný prostriedok, musí primerane okolnostiam prípadu vyvinúť potrebnú aktivitu na zistenie, či obhajca skutočne postupuje tak, ako sa dohodli. Vzhľadom na uvedené krajský súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že sťažovateľka nepožiadala o navrátenie lehoty na podanie odvolania z dôležitých dôvodoch predpokladaných § 64 ods. 1 Trestného poriadku, a preto nebolo možné jej žiadosti o navrátenie lehoty vyhovieť.

13. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či krajským súdom zvolený výklad zákonného ustanovenia § 64 ods. 1 Trestného poriadku bol vykonaný ústavne súladným spôsobom, ktorý by (primárne) mohol zasiahnuť do označených práv sťažovateľky.

14. V prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv, a to aj v rámci ústavným súdom judikovaného zákazu svojvôle pri aplikácii zákonného predpisu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 264/2005, III. ÚS 341/2007, III. ÚS 70/2009, II. ÚS 244/2009, III. ÚS 72/2010).

15. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj z citovanej relevantnej právnej úpravy, bez toho, aby bolo potrebné dôvody rozhodnutia krajského súdu ďalej analyzovať, keďže sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne výpovedné, čo sa týka zodpovedania otázky, či žiadosť sťažovateľky obsahovala kvalifikované skutočnosti opodstatňujúce navrátenie lehoty na podanie odvolania proti predmetnému rozsudku okresného súdu, konštatuje ústavný súd ústavnú konformnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí náležite vysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľky a riadne vysvetlil dôvody na zamietnutie žiadosti sťažovateľky. Odpoveď krajského súdu hodnotí ústavný súd ako dostatočnú, bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre náležité odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu.

16. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd poukazuje na to, že už v minulosti judikoval, že z § 64 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že povolenie navrátenia lehoty na podanie opravného prostriedku je podmienené v prvom rade tým, že obvinený alebo jeho obhajca zmeškali túto lehotu z dôležitých dôvodov. Za také sa v súlade s ustálenou súdnou praxou považuje napr. ochorenie v posledných dňoch lehoty brániace obvinenému podať včas opravný prostriedok, živelná udalosť (napr. požiar, povodeň, snehová kalamita), ktorá zabránila obvinenému podať opravný prostriedok v lehote, a pod., z čoho je teda zrejmé, že za takýto ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať nesplnenie/opomenutie povinnosti obhajcu pri zastupovaní práv obvineného v trestnom konaní (IV. ÚS 544/2022). Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že podľa § 44 ods. 1 Trestného poriadku je obhajca povinný poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc, na obhajovanie jeho

záujmov účelne využívať prostriedky a spôsoby obhajoby uvedené v zákone, najmä starať sa o to, aby boli v konaní náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré obvineného zbavujú viny alebo jeho viny zmiernujú. Je teda nepochybne povinnosťou obhajcu mať na zreteli aj zákonom ustanovené lehoty na uplatnenie prostriedkov obhajoby a pristupovať k ich využívaniu spôsobom eliminujúcim v čo najväčšej miere riziko zmeškania (III. ÚS 391/2011, III. ÚS 676/2017, IV. ÚS 544/2022).

17. Možno tak konštatovať, že zamietnutie žiadosti sťažovateľky o navrátenie lehoty na podanie odvolania proti predmetnému rozsudku okresného súdu bolo založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07). Vzhľadom na uvedené je námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia zjavne neopodstatnená.

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie v ničom nesignalizuje možnosť porušenia označených práv, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľkou napadnutým uznesením a obsahom označených práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2025

Euboš Szigeti
predseda senátu